

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

ВУЧЭБНАЯ ПРАГРАМА
ДЛЯ ЎСТАНОЎ АГУЛЬнай СЯРЭДняй АДУКАЦЫІ
З БЕЛАРУСКАЙ МОВАЙ НАВУЧАННЯ

ІНФАРМАТЫКА

VI—XI класы

*Зацверджана
Міністэрствам адукацыі
Рэспублікі Беларусь*

МІНСК
НАЦЫЯНАЛЬНЫ ІНСТЫТУТ АДУКАЦЫІ
2012

УДК 373.121.414:373.5:004

ББК 74.263.2

В91

ISBN 978-985-559-046-1

© Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь, 2012
© НМУ «Нацыянальны
інстытут адукацыі», 2012

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Значнасць вучэбнага прадмета «Інфарматыка» абумоўлена высокім узроўнем развіцця інфармацыйных і камунікацыйных тэхналогій і іх уплывам на ўсе бакі чалавечай дзейнасці. Вывучэнне інфарматыкі ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі накіравана на практычную падрыхтоўку вучняў да жыцця ў інфармацыйным грамадстве.

Вучэбная праграма вучэбнага прадмета «Інфарматыка» накіравана на фарміраванне ведаў і ўменняў вучняў па наступных асноўных напрамках:

алгарытмічны — развіццё алгарытмічнага і лагічнага мыслення;

тэхналагічны — фарміраванне ўменняў работы з прыкладным праграмным забеспячэннем.

Асноўныя *мэты* вывучэння вучэбнага прадмета «Інфарматыка»:

- фарміраванне камп'ютэрнай гарматнасці;
- развіццё лагічнага і алгарытмічнага мыслення;
- выхаванне інфармацыйнай культуры.

Асноўныя *задачы*, якія рашаюцца ў працэсе вывучэння вучэбнага прадмета «Інфарматыка»:

- фарміраванне тэарэтычных ведаў і практычных уменняў у галіне інфарматыкі, алгарытмікі і праграмавання, інфармацыйных і камунікацыйных тэхналогій;
- развіццё пазнавальных інтарэсаў, інтэлектуальных і творчых здольнасцей;
- фарміраванне ўменняў індывідуальнай і калектыўнай работы;
- выхаванне працавітасці, адказных адносін да выканання этычных і маральных норм пры выкарыстанні інфармацыйных і камунікацыйных тэхналогій.

Светапоглядавы і выхаваўчы аспекты навучання ў рамках вучэбнага прадмета «Інфарматыка» рэалізуюцца праз развіццё

інфармацыйнай культуры, выхаванне самасвядомасці, фарміраванне культуры разумовай працы, выхаванне агульначалавечых якасцей асобы (працавітасці, мэтанакіраванасці, волі, самастойнасці, творчай актыўнасці і інш.).

Асноўны змест вучэбнага прадмета складаюць элементы ведаў аб інфармацыі і інфармацыйных працэсах; уменияў выконваць практычныя заданні з дапамогай мовы праграмавання, выкарыстоўваць інфармацыйныя і камунікацыйныя тэхналогіі ў розных прадметных галінах.

Змест вучэбнага прадмета паступова раскрываецца ў працэсе навучання па наступных змястоўных лініях:

- інфармацыя і інфармацыйныя працэсы;
- апаратнае і праграмнае забеспячэнне камп'ютэраў;
- асновы алгарытмізацыі і праграмавання;
- камп'ютэрныя інфармацыйныя тэхналогіі;
- камунікацыйныя тэхналогіі.

Асноўнымі прыпынкамі вывучэння вучэбнага прадмета «Інфарматыка» з'яўляюцца спалучэнне сістэмнасці, навуковасці і даступнасці, сувязь тэорыі з практыкай.

Выбар форм, метадаў і сродкаў навучання і выхавання вызначаецца настаўнікам самастойна на аснове сфармуляваных праграмай патрабаванняў да ведаў і ўменняў вучняў з улікам іх узроставых асаблівасцей і ўзроўню навучанасці. Фарміраванне практычных навыкаў ажыццяўляецца праз выкананне практычных заданняў з розных прадметных галін.

Вучэбны прадмет «Інфарматыка» вывучаецца ў аб'ёме 210 вучэбных гадзін (35 гадзін на год).

Сістэма кантролю вызначаецца патрабаваннямі да ведаў і ўменняў вучняў па кожнай тэме. Правядзенне ўсіх відаў кантролю ажыццяўляецца ў адпаведнасці з 10-бальнай сістэмай ацэньвання вынікаў вучэбнай дзейнасці вучняў па інфарматыцы.

Назва тэм і змест вывучаемага вучэбнага матэрыялу прадстаўлены без указання канкрэтнага праграмнага забеспячэння.

Усе пералічаныя тэмы вучэбнай праграмы з'яўляюцца абавязковымі для вывучэння. Прыведзенае ў праграме размеркаванне вучэбных гадзін па тэмах можа быць зменена настаўнікам у аб'ёме да 25 % з абавязковым выкананнем патрабаванняў, што прад'яўляюцца праграмай.

VI КЛАС

(35 гадзін)

Т э м а 1. Уводзіны ў інфарматыку (2 гадзіны)

Паняцце аб інфармацыі і яе ролі ў грамадстве.

Выкарыстанне тэхнічных сродкаў для работы з інфармацыяй.

Паняцце аб інфарматыцы.

Мэта: фарміраванне ўяўлення аб інфармацыі і яе ролі ў грамадстве; фарміраванне ўяўлення аб інфарматыцы як навуцы.

Вучні павінны ў м е ц ь:

прыводзіць прыклады выкарыстання тэхнічных сродкаў для работы з інфармацыяй.

Т э м а 2. Першапачатковыя прыёмы работы з персанальным камп'ютэрам (6 гадзін)

Функцыянальныя блокі камп'ютэра і іх прызначэнне: сістэмны блок, манітор, клавіятура, мыш, прынтэр.

Паняцце аб праграмным забеспячэнні персанальнага камп'ютэра.

Паняцце аб аперацыйнай сістэме. Рабочы стол, файл, папка, дыск.

Уключэнне камп'ютэра і завяршэнне сеанса работы з ім. Запуск праграм з дапамогай ярлыкоў і меню. Завяршэнне работы з праграмай.

Работа з мышшу і клавіятурай. Клавіятурны трэнажор.

Загрузка і ўзнаўленне відэа- і гукавых файлаў.

Мэта: фарміраванне ўяўлення аб камп'ютэры як сукупнасці ўстройстваў і праграм; фарміраванне ўменняў запуску праграм, работы з мышшу і клавіятурай.

Вучні павінны ў м е ц ь:
запускаць праграмы і завяршаць іх работу;
выкарыстоўваць мыш і клавіятуру пры рабоце за камп'ютэрам.

Т э м а 3. Апрацоўка графічнай інфармацыі (7 гадзін)

Паняцце растравага (кропкавага) відарыса. Прызначэнне растравага графічнага рэдактара. Элементы інтэрфейса графічнага рэдактара.

Інструменты графічнага рэдактара. Стварэнне і рэдагаванне відарысаў.

Фрагмент відарыса. Буфер абмену. Работа з фрагментам відарыса: капіраванне, выразанне, устаўка і трансфармацыя фрагмента відарыса.

Захаванне і загрузка відарыса.

Выкананне практычных заданняў.

Мэта: фарміраванне ўменняў работы з растравым графічным рэдактарам і буферам абмену.

Вучні павінны в е д а ц ь:
прызначэнне растравага графічнага рэдактара.

Вучні павінны ў м е ц ь:
выкарыстоўваць інструменты графічнага рэдактара для стварэння і рэдагавання відарысаў;

выкарыстоўваць буфер абмену: капіраваць, выразаць, устаўляць фрагменты відарысаў;

захоўваць відарыс, адкрываць файл з відарысам.

Т э м а 4. Апрацоўка тэкставай інфармацыі (10 гадзін)

Прызначэнне тэкставага рэдактара. Элементы інтэрфейса тэкставага рэдактара.

Увод і рэдагаванне тэксту.

Фрагмент тэксту. Работа з фрагментам тэксту: капіраванне, выразанне і ўстаўка фрагмента тэксту.

Фарматаванне сімвалаў і абзацаў: устаноўка шрыфту, памеру, абрысу і колеру сімвалаў; выраўніванне і ўстаноўка водступу абзацаў.

Захаванне тэксту. Загрузка тэксту з файла.

Выкананне практычных заданняў.

Мэта: фарміраванне ўменняў работы з тэкставым рэдактарам.

Вучні павінны ведаць:

прызначэнне тэкставага рэдактара.

Вучні павінны ўмець:

выкарыстоўваць тэкставы рэдактар для ўводу і рэдагавання тэксту;

капіраваць, выказаць і ўстаўляць фрагменты тэксту;

выкарыстоўваць сродкі фарматавання тэксту;

адкрываць і захоўваць тэкставыя файлы.

Кантрольная работа на тэме 4 (1 гадзіна)

Тэма 5. Асновы алгарытмізацыі і праграміравання (8 гадзін)

Паняцце алгарытму. Выканаўца алгарытмаў.

Алгарытмы: лінейныя, з галінаваннем, з паўтарэннем.

Спосабы запісу алгарытмаў: слоўнае апісанне, блок-схема, праграма.

Вывучэнне гатовых алгарытмаў. Складанне алгарытмаў.

Мэта: фарміраванне лагічнага і алгарытмічнага мыслення.

Вучні павінны ведаць:

паняцце алгарытму, спосабы запісу алгарытмаў.

Вучні павінны ўмець:

запісваць вывучаныя алгарытмы адным са спосабаў.

Рэзерв (1 гадзіна)

VII КЛАС

(35 гадзін)

Паўтарэнне (1 гадзіна)

Т э м а 6. Інфармацыя і інфармацыйныя працэсы (2 гадзіны)

Віды інфармацыі. Носьбіты інфармацыі.

Інфармацыйныя працэсы: захаванне, перадача, апрацоўка, пошук інфармацыі.

Мэта: фарміраванне ўяўленняў аб відах і носьбітах інфармацыі, аб ролі інфармацыі і інфармацыйных працэсаў.

Вучні павінны ў м е ц ь:

прыводзіць прыклады відаў і носьбітаў інфармацыі, інфармацыйных працэсаў.

Т э м а 7. Апаратнае і праграмнае забеспячэнне камп'ютэра (7 гадзін)

Прызначэнне ўстройстваў камп'ютэра: працэсара, аператыўнай памяці. Устройства ўводу-вываду: манітор, прынтэр, сканер, акустычная сістэма, вэб-камера. Устройства доўгачасовага захавання інфармацыі.

Прызначэнне аперацыйнай сістэмы. Спосабы ўзаемадзеяння карыстальніка з аперацыйнай сістэмай (інтэрфейс): вокны, меню. Прызначэнне панэлі задач. Прызначэнне папак «Рабочий стол», «Корзина».

Прызначэнне файлавай сістэмы. Дыск, файл, папка, шлях да файла, памер файла.

Паняцце аб файлавых менеджарах. Праграма «Проводник».

Аперацыі з файламі і папкамі (стварэнне, выдаленне, пошук, капіраванне, перамяшчэнне).

Паняцце аб лакальнай камп'ютэрнай сетцы. Рэсурсы лакальных камп'ютэрных сетак. Папка «Сетевое окружение».

Мэта: фарміраванне ўяўлення аб камп'ютэры як сукупнасці праграмнага і апаратнага забеспячэння; фарміраванне ведаў аб прызначэнні ўстройстваў камп'ютэра; аб прызначэнні аперацыйнай і файлавай сістэм і ўменняў работы з імі.

Вучні павінны ведаць:
прызначэнне працэсара, памяці, устройстваў уводу-вываду;
прызначэнне аперацыйнай сістэмы, файлавай сістэмы.

Вучні павінны ўмець:
выконваць аперацыі з файламі і папкамі.

Тэма 8. Асновы алгарытмізацыі і праграмавання (12 гадзін)

Асяроддзе праграмавання. Структура праграмы, загрузка і захаванне праграмы.

Паняцце тыпу даных. Лікавыя тыпы даных. Паняцце зменнай.

Арганізацыя ўводу і вываду даных.

Каманда прысвойвання. Арыфметычныя аперацыі (складанне, адніманне, множанне, дзяленне, аперацыі цэлалікавага дзялення) і выразы. Стандартныя функцыі: модуль, квадрат ліку. Пераўтварэнне тыпаў лікавых даных.

Выкарыстанне графічных магчымасцей мовы праграмавання (кропка, адрэзак, акружнасць, прамавугольнік).

Мэта: фарміраванне лагічнага і алгарытмічнага мыслення.

Вучні павінны ведаць:
паняцце зменнай і яе тыпу; арыфметычныя аперацыі;
структуру праграмы.

Вучні павінны ўмець:
запісваць арыфметычныя аперацыі і выразы;
складаць і рэалізоўваць лінейныя алгарытмы на мове праграмавання.

Тэма 9. Камп'ютэрныя прэзентацыі (8 гадзін)

Паняцце камп'ютэрнай прэзентацыі. Магчымасці праграмы стварэння прэзентацыі. Элементы інтэрфейса.

Шаблоны і колеравыя схемы.

Стварэнне прэзентацыі з элементамі мультымедыя: тэкст, графіка, гук, відэа.

Прымяненне ўбудаванай графікі. Эфекты анімацыі.

Стварэнне прэзентацый па тэмах розных вучэбных прадметаў.

Дэманстрацыя прэзентацыі.

Мэта: фарміраванне ўменняў ствараць і дэманстраваць камп'ютэрную прэзентацыю.

Вучні павінны ведаць:

прызначэнне і магчымасці праграмы для работы з камп'ютэрнымі прэзентацыямі.

Вучні павінны ўмець:

ствараць, адкрываць, рэдагаваць, захоўваць і дэманстраваць прэзентацыю з элементамі мультымедыя.

Кантрольная работа па тэме 9 (1 гадзіна)

Тэма 10. Камп'ютэрныя камунікацыі і Інтэрнет (3 гадзіны)

Паняцце сеткі Інтэрнет. Асноўныя сервісы: World Wide Web, электронная пошта, іх прызначэнне.

Паняцце вэб-старонкі, вэб-сайта, адрас сайта.

Прызначэнне браўзера. Элементы інтэрфейса браўзера.

Пытанні бяспекі ў сетцы Інтэрнет.

Мэта: фарміраванне ўяўленняў аб сетцы Інтэрнет.

Вучні павінны ведаць:

прызначэнне асноўных сервісаў Інтэрнета; прызначэнне праграм-браўзераў.

Вучні павінны ўмець:

праглядаць вэб-старонкі.

Рэзерв (1 гадзіна)

VIII КЛАС

(35 гадзін)

Паўтарэнне (1 гадзіна)

Тэма 11. Асновы алгарытмізацыі і праграміравання (10 гадзін)

Простыя і састаўныя ўмовы. Састаўны аператар. Запіс алгарытмічнай канструкцыі «галінаванне» на мове праграміравання. Аператар галінавання. Запіс алгарытмічнай канструкцыі «паўтарэнне» на мове праграміравання. Аператар цыкла з параметрам, аператар цыкла з перадумовай.

Складанне і рэалізацыя алгарытмаў з галінаваннем і паўтарэннем на мове праграміравання.

Мэта: фарміраванне лагічнага і алгарытмічнага мыслення.

Вучні павінны ведаць:

алгарытмічныя канструкцыі «галінаванне» і «паўтарэнне».

Вучні павінны ўмець:

рэалізоўваць на мове праграміравання алгарытмы з галінаваннем і паўтарэннем.

Тэма 12. Тэхналогія апрацоўкі тэкставых дакументаў (10 гадзін)

Пошук і замена ў тэксце, праверка правапісу.

Стварэнне і фарматаванне спісаў, табліц, калонак.

Устаўка, размяшчэнне і групіроўка ў тэкставым дакуменце аб'ектаў: мастацкага тэксту, рысункаў, формул.

Нумерацыя старонак. Падрыхтоўка дакумента да друку. Параметры старонкі.

Выкананне практычных заданняў з розных прадметных галін.

Мэта: фарміраванне ўменняў работы з тэкставымі дакументамі.

Вучні павінны ў м е ц ь:
выкарыстоўваць магчымасці тэкставага рэдактара для ра-
боты з дакументамі;
рыхтаваць тэкставы дакумент да друку.

Кантрольная работа па тэме 12 (1 гадзіна)

Т э м а 13. Работа с вектарнай графікай (7 гадзін)

Паняцце вектарнага відарыса. Уяўленне аб мадэлях колеру.
Прызначэнне вектарнага графічнага рэдактара. Элементы
інтэрфейса.

Стварэнне і рэдагаванне вектарнага відарыса. Аперацыі над
аб'ектамі вектарнага відарыса: выдзяленне, трансфармацыя,
групіроўка.

Захаванне і загрузка вектарных відарысаў.

Мэта: фарміраванне ўменняў работы з вектарным графіч-
ным рэдактарам.

Вучні павінны в е д а ц ь:
прызначэнне вектарнага графічнага рэдактара.

Вучні павінны ў м е ц ь:
ствараць і рэдагаваць вектарныя відарысы.

**Т э м а 14. Шкоднае праграмнае забеспячэнне
і ахова інфармацыі** (2 гадзіны)

Віды шкоднага праграмнага забеспячэння і спосабы абаро-
ны ад яго.

Мэта: фарміраванне ведаў аб відах шкодных праграм і
спосабах абароны інфармацыі.

Вучні павінны в е д а ц ь:
віды шкоднага праграмнага забеспячэння і спосабы аба-
роны інфармацыі.

Т э м а 15. Работа з электроннай поштай (3 гадзіны)

Паняцце аб паштовым серверы. Адрас электроннай пошты.
Паштовы кліент. Элементы інтэрфейса.

Элементы электроннага пісьма. Стварэнне, адпраўка, атрыманне, захаванне, перасылка паведамленняў, прымацаванне файлаў да пісьма.

Стварэнне электроннай паштовай скрынкі.

Сеткавы этыкет і меры бяспекі пры перапісцы.

Мэта: фарміраванне ўменняў работы з электроннай поштай.

Вучні павінны ведаць:
элементы электроннага пісьма.

Вучні павінны ўмець:
ствараць, адпраўляць, атрымліваць, захоўваць, перасылаць паведамленні, прымацоўваць да паведамленняў файлы.

Рэзерв (1 гадзіна)

ІХ КЛАС

(35 гадзін)

Паўтарэнне (1 гадзіна)

Тэма 16. Прадстаўленне інфармацыі ў камп'ютэры (3 гадзіны)

Прадстаўленне інфармацыі ў камп'ютэры. Кадзіраванне. Паняцце сістэмы злічэння. Дваічная сістэма злічэння. Прадстаўленне розных відаў інфармацыі.

Адзінкі вымярэння аб'ёму інфармацыі.

Мэта: фарміраванне паняцця аб прадстаўленні інфармацыі ў камп'ютэры.

Вучні павінны ведаць:
адзінкі вымярэння аб'ёму інфармацыі.

Т э м а 17. Асновы алгарытмізацыі і праграміравання (11 гадзін)

Структурыраваны тып даных: масіў. Работа з аднамернымі лікавымі масівамі: апісанне масіваў, спосабы ўводу і вываду элементаў масіва. Пошук элементаў з зададзенымі ўласцівасцямі, выкананне арыфметычных дзеянняў з элементамі масіва, пераўтварэнне элементаў масіва.

Выкананне практычных заданняў.

Мэта: фарміраванне лагічнага і алгарытмічнага мыслення.

Вучні павінны ведаць:
паняцце масіва.

Вучні павінны ўмець:

уводзіць і выводзіць элементы масіва, выконваць арыфметычныя дзеянні з элементамі масіва, ажыццяўляць пошук элементаў з зададзенымі ўласцівасцямі, пераўтвараць элементы масіва.

Т э м а 18. Асновы анімацыі (12 гадзін)

Віды анімацыі. Інструменты і метады анімацыі.

Стварэнне і рэдагаванне аб'ектаў. Работа з колерам. Імпарт і выкарыстанне відарысаў. Слаі. Кадры. Шкала часу.

Пакадравая анімацыя. Аўтаматычная анімацыя: руху, формы.

Работа з тэкстам.

Мэта: фарміраванне ўменняў ствараць анімацыі.

Вучні павінны ведаць:
віды анімацыі.

Вучні павінны ўмець:

ствараць і трансфармаваць аб'екты; прымяняць тыповыя інструменты і метады стварэння пакадравай і аўтаматычнай анімацыі.

Кантрольная работа па тэме 18 (1 гадзіна)

Т э м а 19. Інфармацыйныя рэсурсы сеткі Інтэрнет (6 гадзін)

Апаратнае забеспячэнне для падключэння да сеткі Інтэрнет.

Арганізацыя службы WWW. Паняцце аб вэб-серверы, сістэме адрасоў.

Знаёмства з нацыянальнымі інфармацыйнымі рэсурсамі. Адукацыйныя рэсурсы Інтэрнета.

Пошук у Інтэрнеце інфармацыі з розных прадметных галін.

Захаванне інфармацыі.

Мэта: фарміраванне ўменняў пошуку інфармацыі ў сетцы Інтэрнет.

Вучні павінны ў м е ц ь:

ажыццяўляць пошук інфармацыі ў Інтэрнеце; захоўваць інфармацыю.

Рэзerv (1 гадзіна)

Х КЛАС

(35 гадзін)

Паўтарэнне (1 гадзіна)

Т э м а 20. Захаванне інфармацыі (2 гадзіны)

Прызначэнне праграм архівацыі. Стварэнне архіўных файлаў. Даставанне файлаў з архіва.

Мэта: фарміраванне ведаў аб прызначэнні праграм-архіватараў.

Вучні павінны в е д а ц ь:

прызначэнне праграм-архіватараў.

Вучні павінны ў м е ц ь:

ствараць архіўны файл і даставаць файлы з архіва.

Т э м а 21. Лічбавыя ўстройства для апрацоўкі інфармацыі (2 гадзіны)

Лічбавыя ўстройства. Сумеснае выкарыстанне лічбавых устройстваў і камп'ютэра.

Мэта: фарміраванне ўяўлення аб прызначэнні лічбавых устройстваў.

Вучні павінны в е д а ц ь :
магчымасці сумеснага выкарыстання лічбавых устройстваў і камп'ютэра.

Т э м а 22. Асновы алгарытмізацыі і праграміравання (8 гадзін)

Сімвальныя і радковыя велічыні. Аперацыі над сімвальнымі і радковымі велічынямі. Стандартныя працэдурны і функцыі для работы з сімвальнымі і радковымі велічынямі.

Выкананне практычных заданняў з розных прадметных галін з выкарыстаннем сімвальных і радковых велічынь.

Мэта: фарміраванне лагічнага і алгарытмічнага мыслення.

Вучні павінны в е д а ц ь :
операцыі над сімвальнымі і радковымі велічынямі.

Вучні павінны ў м е ц ь :
складаць і рэалізоўваць алгарытмы апрацоўкі сімвальных і радковых велічынь.

Т э м а 23. Інфармацыйныя мадэлі (4 гадзіны)

Паняцце інфармацыйнай мадэлі. Прызначэнне інфармацыйных мадэлей.

Структурыраванне інфармацыі з выкарыстаннем інфармацыйных мадэлей.

Мэта: даць уяўленне аб структурыраванні інфармацыі.

Вучні павінны в е д а ц ь :
паняцце інфармацыйнай мадэлі.

Т э м а 24. Апрацоўка інфармацыі ў электронных табліцах (12 гадзін)

Паняцце электроннай табліцы. Структура табліцы: ячэйкі, слупкі, радкі. Тыпы даных у электроннай табліцы.

Прызначэнне таблічнага працэсара.

Увод і рэдагаванне даных: лікаў, тэксту, формул. Капіраванне і перамяшчэнне змесціва ячэек. Фарматаванне табліцы.

Устаўка і выдаленне радкоў і слупкоў табліцы.

Спасылкі: адносныя, абсалютныя. Выкарыстанне стандартных функцый для знаходжання сумы, сярэдняга арыфметычнага, пошуку мінімальнага (максімальнага) значэння.

Сартаванне даных.

Пабудова дыяграм.

Падрыхтоўка табліцы да друку.

Выкананне практычных заданняў з розных прадметных галін.

Мэта: фарміраванне ўменняў работы з электроннымі табліцамі.

Вучні павінны ведаць:

паняцце электроннай табліцы;

структуру электроннай табліцы;

тыпы даных у электроннай табліцы;

прызначэнне таблічнага працэсара.

Вучні павінны ўмець:

апрацоўваць даныя ў электронных табліцах з выкарыстаннем адносных і абсалютных спасылак, формул, стандартных функцый;

будаваць дыяграмы;

выконваць сартаванне даных.

Кантрольная работа па тэме 24 (1 гадзіна)

Т э м а 25. Камп'ютэрныя камунікацыі і Інтэрнет (3 гадзіны)

Разнастайнасці электронных камунікацый.

Зносіны ў сетцы Інтэрнет. Форумы, чаты, блогі, інтэрнет-пэйджэры. Сацыяльныя сеткі.

Меры бяспекі і правілы этыкету пры зносінах у сетцы Інтэрнет.

Мэта: фарміраванне ўяўленняў аб электронных камунікацыях і ўменняў работы ў сетцы Інтэрнет.

Вучні павінны ведаць:
разнастайнасці электронных камунікацый;
сродкі зносін у сетцы Інтэрнет.

Рэзерв (2 гадзіны)

ХІ КЛАС

(35 гадзін)

Паўтарэнне (1 гадзіна)

Тэма 26. Асновы вэб-канструявання (12 гадзін)

Выкарыстанне офісных дадаткаў для стварэння вэб-старонак.

Асноўныя паняцці мовы гіпертэкставай разметкі дакументаў HTML. Структура HTML-дакумента. Гіперспасылкі.

Рэдактар візуальнага вэб-канструявання. Элементы інтэрфейса. Элементы афармлення вэб-старонкі.

Графіка на вэб-старонках. Падрыхтоўка відарысаў для Інтэрнета.

Распрацоўка фрагментаў сайтаў па розных прадметных галінах.

Мэта: фарміраванне ўяўлення аб гіпертэкставай разметцы дакументаў, інструментах вэб-канструявання.

Вучні павінны ўмець:
ствараць фрагмент сайта.

Кантрольная работа на тэме 26 (1 гадзіна)

Т э м а 27. Асновы алгарытмізацыі і праграміравання (9 гадзін)

Складанне алгарытмаў і праграм для выканання практычных заданняў з розных прадметных галін.

Мэта: фарміраванне лагічнага і алгарытмічнага мыслення.

Вучні павінны ў м е ц ь:

складаць праграмы для рашэння практычных задач.

Т э м а 28. Апрацоўка інфармацыі ў СКБД (8 гадзін)

Паняцце базы даных. Прызначэнне сістэмы кіравання базами даных (СКБД). Асноўныя элементы інтэрфейса СКБД.

Стварэнне табліц базы даных. Увод і рэдагаванне даных. Звязванне двух табліц.

Фарміраванне запытаў на выбарку даных. Сартаванне даных. Стварэнне справаздач.

Выкананне практычных заданняў з розных прадметных галін.

Мэта: фарміраванне ўяўлення аб прызначэнні і магчымасцях баз даных.

Вучні павінны в е д а ц ь:

прызначэнне СКБД.

Вучні павінны ў м е ц ь:

ствараць табліцы базы даных; выконваць запыты на выбарку даных; сартаваць даныя ў табліцы; ствараць справаздачы.

Т э м а 29. Інфармацыйныя сістэмы і тэхналогіі (2 гадзіны)

Паняцце інфармацыйнай сістэмы. Паняцце інфармацыйнай тэхналогіі.

Выкарыстанне інфармацыйных тэхналогій у адукацыі.

Мэта: фарміраванне ўяўлення аб інфармацыйных сістэмах і тэхналогіях.

Вучні павінны в е д а ц ь:

паняцці «інфармацыйная сістэма», «інфармацыйная тэхналогія».

Рэзerv (2 гадзіны)

ЛІТАРАТУРА

Асноўная

Васильев, А. Работа в электронных таблицах / А. Васильев, О. Богомолова. — М.: Бином, 2007.

Вовк, Е. Информатика: уроки по Flash / Е. Вовк. — 2-е изд. — М.: Кудиц-Пресс, 2008.

Дуванов, А. А. Web-конструирование / А. А. Дуванов. — СПб.: БХВ, 2006.

Заборовский, Г. А. Информатика: учеб. пособие для 7-го кл. общеобразоват. учреждений с рус. яз. обучения. — Минск: Народная асвета, 2009.

Заборовский, Г. А. Информатика: учеб. пособие для 9-го кл. общеобразоват. учреждений с рус. яз. обучения / Г. А. Заборовский. — Минск: Народная асвета, 2009.

Заборовский, Г. А. Информатика: учеб. пособие для 10-го кл. общеобразоват. учреждений с рус. яз. обучения / Г. А. Заборовский. — Минск: Издательский центр БГУ, 2011.

Заборовский, Г. А. Информатика: учеб. пособие для 11-го кл. общеобразоват. учреждений с рус. яз. обучения / Г. А. Заборовский. — Минск: Народная асвета, 2010.

Златопольский, Д. Программирование. Типовые задачи, алгоритмы, методы / Д. Златопольский. — М.: Бином, 2007.

Макарова, Н. В. Информатика. 7—9 классы. Базовый курс. — СПб.: Питер, 2003.

Миняйлова, Е. Г. Информатика: учеб. пособие для 8-го кл. общеобразоват. учреждений с рус. яз. обучения / Е. Г. Миняйлова. — Минск: Народная асвета, 2010.

Могилев, А. В. Информация и информационные процессы. Социальная информатика / А. В. Могилев, Л. В. Листрова. — СПб.: БХВ, 2006.

Окулов, С. Основы программирования / С. Окулов. — 4-е изд. — М.: Бином, 2008.

Окулов, С. Программирование в алгоритмах / С. Окулов. — 3-е изд. — М.: Бином, 2007.

Подосенина, Т. Искусство компьютерной графики для школьников / Т. Подосенина. — СПб.: БХВ, 2004.

Пупцев, А. Е. Информатика: учеб. пособие для 6-го кл. общеобразоват. учреждений с бел. и рус. яз. обучения / А. Е. Пупцев, Н. П. Макарова, А. И. Лаппо. — Минск: Народная асвета, 2008.

Семакин, И. Информатика. Базовый курс. 7—9 классы / И. Семакин [и др.]. — М.: Бином, 2003.

Семакин, И. Г. Информатика: задачник-практикум (7—11 классы) / И. Г. Семакин, Е. К. Хеннер. — М.: Бином, 2005.

Симонович, С. Информатика. Базовый курс / С. Симонович. — 2-е изд. — СПб.: Питер, 2008.

Соловьева, Л. Ф. Сетевые технологии: учебник-практикум / Л. Ф. Соловьева. — СПб.: БХВ, 2004.

Угринович, Н. Д. Информатика и информационные технологии (10—11 классы) / Н. Д. Угринович. — М.: Бином, 2003.

Дадатковая

Градобаева, И. Б. Microsoft Access: практические задания / И. Б. Градобаева, Е. А. Николаева. — 3-е изд. — Минск: Аверсэв, 2005.

Градобаева, И. Б. Microsoft Excel: практические задания / И. Б. Градобаева, Е. А. Николаева. — 3-е изд. — Минск: Аверсэв, 2005.

Градобаева, И. Б. Microsoft Word: практические задания / И. Б. Градобаева, Е. А. Николаева. — 3-е изд. — Минск: Аверсэв, 2005.

Свиридова, М. Информационные технологии в офисе. Практические упражнения / М. Свиридова. — М.: Академия, 2007.

Учебные проекты с использованием Microsoft Office. — М.: Бином, 2006.

Златопольский, Д. М. 1700 заданий по Microsoft Excel / Д. М. Златопольский. — СПб.: БХВ, 2003.

Золотова, С. Практикум по Access / С. Золотова. — М.: Финансы и статистика, 2007.

Солоницын, Ю. Презентация на компьютере / Ю. Солоницын. — СПб.: Питер, 2005.

Ракитина, Е. А. Логика в информатике: методическое пособие / Е. А. Ракитина, В. Лыскова. — М.: Бином, 2006.

Терещук, В. А. Информатика в школе: Pascal ABC в теории и на практике / В. А. Терещук, Г. Т. Филиппова. — Минск: Аверсэв, 2009.

Бушмелева, Н. Задачи по программированию / Н. Бушмелева, С. Окулов, Т. Ашихмина. — М.: Бином, 2006.

Шестаков, А. Основы алгоритмизации и программирования / А. Шестаков, И. Семакин. — М.: Академия, 2008.

Фаронов, В. Turbo Pascal / В. Фаронов. — СПб.: БХВ, 2007.

Долинский, М. Решение сложных и олимпиадных задач по программированию / М. Долинский. — СПб.: Питер, 2005.

Кирюхин, В. М. Методика решения задач по информатике. Международные олимпиады / В. М. Кирюхин, С. М. Окулов. — М.: Бином, 2007.

Радион, В. С. Олимпиады по информатике: задачи, решения, тесты / В. С. Радион. — Минск: Аверсэв, 2007.

Ставровский, А. Алгоритмы и программы. Решение олимпиадных задач / А. Ставровский, И. Порублев. — М.: Диалектика, 2007.

Симонович, С. Занимательный компьютер / С. Симонович, Г. Евсеев. — 3-е изд. — М.: Развитие, 2004.

Вишневская, Л. Компьютерная графика для школьников. — Минск: Новое знание, 2007.

Залогова, Л. Компьютерная графика. Практикум / Л. Залогова. — 2-е изд. — М.: Бином, 2007.

Переверзев, С. И. Анимация в Macromedia Flash MX / С. И. Переверзев. — М.: Бином, 2005.

Златопольский, Д. М. Интеллектуальные игры в информатике / Д. М. Златопольский. — СПб.: БХВ, 2004.

Игры, кроссворды, задания по информатике / Г. В. Кузьмич, В. В. Кузьмич, М. В. Комарова. — Минск: Аверсэв, 2008.

Панкратова, Л. П. Контроль знаний по информатике: тесты, контрольные задания, экзаменационные вопросы / Л. П. Панкратова. — СПб.: БХВ, 2004.

Добудько, Т. В. Информатика. Тестовые задания / Т. В. Добудько, В. И. Пугач, А. А. Кузнецов. — 3-е изд. — М.: Бином, 2006.

Босова, Л. Л. Уроки информатики в 5—6 классах / Л. Л. Босова, А. Ю. Босова. — М.: Бином, 2005.

Макарова, Н. В. Информатика: методическое пособие для учителей. 7—9 классы / Н. В. Макарова. — СПб.: Питер, 2003.

Соловьева, Л. Информатика и ИКТ: методическое пособие для учителей. 8—9 классы / Л. Соловьева. — СПб.: БХВ, 2007.

Воройский, Ф. Информатика. Энциклопедический словарь-справочник / Ф. Воройский. — М.: Физматлит, 2006.

Леонтьев, В. П. Школьная энциклопедия: Интернет / В. П. Леонтьев. — М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2005.

З М Е С Т

Тлумачальная записка	3
VI клас	5
VII клас	8
VIII клас	11
IX клас	13
X клас	15
XI клас	18
Літаратура	20

Вучэбнае выданне

ВУЧЭБНАЯ ПРАГРАМА
для ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі
з беларускай мовай навучання

ИНФАРМАТЫКА

VI—XI класы

Нач. рэдакцыйна-выдавецкага аддзела *Г. І. Бандарэнка*

Рэдактар *Л. Б. Сопат*

Мастацкі рэдактар *І. А. Усенка*

Камп'ютэрная вёрстка *Ю. М. Галавейкі*

Карэктар *Л. А. Міснікевіч*

Падпісана ў друк 20.03.2012. Фармат 60×84/16. Папера газетная.

Друк афсетны. Ум. друк. арк. 1,4.

Ул.-выд. арк. 1,0. Тыраж 3200 экз. Заказ

Навукова-метадычная ўстанова «Нацыянальны інстытут адукацыі»

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

ЛВ № 02330/0494469 ад 08.04.2009. Вул. Караля, 16, 220004, г. Мінск

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Выдавецтва
“Адукацыя і выхаванне”». ЛП № 02330/327 ад 19.01.2012.

Вул. Захарова, 59, 220088, г. Мінск